Eurasian Centre for Accreditation and Quality Assurance in Higher Education and Health Care

«МЕЙІРГЕР ІСІ» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША ҚОЛДАНБАЛЫ БАКАЛАВРИАТТЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

Негізгі ережелер

Алматы, 2023 ж.

Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы

«МЕЙІРГЕР ІСІ» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША ҚОЛДАНБАЛЫ БАКАЛАВРИАТТЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

Алматы, 2023 ж.

ӘОЖ 614
КБЖ 51.5

«Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы» Коммерциялық емес Мекемесі **ӘЗІРЛЕГЕН**

06.06.2023 жылғы «Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы» КеМ Сараптамалық Кеңесімен № 1 бекітілді және Бас директордың 15.06.2023 жылғы № 16 бұйрығымен қолданысқа енгізілді.

Осы стандартта «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 27.07.2007 жылғы № 319 - III Заңының нормалары іске асырылды (01.06.2023 жылғы жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен).

Осы стандарттар Дүниежүзілік медициналық білім беру федерациясының Базалық медициналық білім беру сапасын жақсарту жөніндегі халықаралық стандарттары, ДДҰ/ЕуроБюроның мейіргерлік білім беруді дамыту жөніндегі бағдарламалық құжаттары негізінде әзірленді: Денсаулық - 2020 саясатының мақсаттарына қол жеткізу үшін Еуропада мейіргерлік және акушерлік істі нығайтудың стратегиялық бағыттары; Мейіргерлік және акушерлік істі нығайтудың стратегиялық бағыттары: 2016 - 2020 жж.; Кәсіби медбикелер мен акушерлердің бастапқы білімі жөніндегі жаһандық стандарттар, кәсіби біліктілікті тану жөніндегі ЕС 2013/55/ЕС директивасы, сондай - ақ Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесінің ұлттық және институционалдық қажеттіліктері мен басымдықтарына сәйкес.
Стандарттар жоғары медициналық колледждерде іске асырылатын «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламасын аккредиттеуді жүргізуге арналған.
Осы стандарттар Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығының (АЕО) рұқсатынсыз толық немесе ішінара жаңғыртылуы, таралуы және таратылуы мүмкін емес.

ӘОЖ 614
КБЖ 51.5

ISBN 978-601-305-266-3

© «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламасын аккредиттеу стандарттары, 2023 ж.

МАЗМҰНЫ

1	Қолданылу аумағы	4
2	Нормативтік сілтемелер	4
3	Терминдер мен анықтамалар	5
4	Белгілер мен қысқартулар	11
5	Жалпы ережелер	12
6	Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарын енгізудің негізгі мақсаттары	13
7	Мамандандырылған аккредиттеудің сапасын қамтамасыз ету және жүргізу қағидаттары	14
8	Білім беру бағдарламасын аккредиттеу процесінің кезеңдері мен негізгі элементтері	15
9	Аккредиттеу бойынша шешім қабылдау	16
10	Аккредиттеуден кейінгі мониторинг	17
11	Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі	19
12	Мамандандырылған аккредиттеу стандарттары	19
12.1	Миссиясы және соңғы нәтижелері	20
12.2	Білім беру бағдарламасы	20
12.3	Білім алушыларды бағалау	24
12.4	Білім алушылар	25
12.5	Академиялық штат/Оқытушылар	27
12.6	Білім беру ресурстары	28
12.7	Білім беру бағдарламасын бағалау	29
12.8	Басқару және әкімшілік ету	31
12.9	Үздіксіз жақсарту	32
	Библиография	34

«МЕЙІРГЕР ІСІ» МАМАНДЫҒЫ БОЙЫНША ҚОЛДАНБАЛЫ БАКАЛАВРИАТТЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Қолданылу аясы

Осы стандарт:

1.1 0302054 - «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламаларын аккредиттеу стандарттарының негізгі ережелері мен талаптарын айқындайды.

1.2 Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау жүйесінің ұлттық басымдықтары мен қажеттіліктерін ескере отырып, мейіргерлік білім беру мен кәсіби даярлықты нығайту және дамыту жөніндегі Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының Еуропалық Өңірлік Бюросының (ДДҰ Еуро) халықаралық стратегиялары мен ұсынымдары негізінде әзірленді.

1.3 Денсаулық сақтаудың орта буын мамандарын даярлау деңгейіне және медициналық колледждің білім беру қызметіне қойылатын міндетті талаптарды ескере отырып, кәсіптік білім беру сапасына кепілдік беру құралы ретінде қолданылады;

1.4 Жоғары медициналық колледждерді бағдарламалық аккредиттеу және олардың мәртебесіне, ұйымдық - құқықтық нысанына, меншік нысанына және ведомстволық бағыныстылығына қарамастан білім беру сапасын қамтамасыз ету жүйесін сырттай бағалау кезінде, сондай-ақ Қазақстан Республикасындағы «Мейірбике ісі» мамандығы бойынша қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламаларының сапасы туралы қоғамның объективтілігі мен хабардар болуын арттыру үшін қолданылады;

1.5 Қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламасын өзіндік бағалау, сапаны қамтамасыз етудің ішкі тетіктерін айқындау және жақсарту, ішкі құжаттаманы әзірлеу және сапа мәдениетін дамыту үшін денсаулық сақтау мамандарын даярлауды жүзеге асыратын Жоғары медициналық колледждер қолданады.

2. Нормативтік сілтемелер

Осы стандартта мынадай заңнамалық және нормативтік - құқықтық құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

2.1 Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360 - VI ҚРЗ Кодексі. Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы, 4 - бөлім, 25 - тарау Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметі.

2.2 «Білім туралы» 2007 жылғы 27 маусымдағы № 319 - III ҚР Заңы (01.06.2023 жылғы жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен).

2.3 Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау ісін дамытудың 2022 - 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 24 қарашадағы № 945 қаулысы.

2.4 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414 - V 07.01.2021 жылдан бастап

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне енді.

2.5 Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 - 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы.

2.6 Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 5 тамызда № 29031 болып тіркелді.

2.7 Мейіргерлік күтім көрсету ережесін бекіту туралы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 23 қарашадағы № ҚР ДСМ - 199/2020 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2020 жылғы 25 қарашада № 21674 болып тіркелді.

2.8 «Техникалық және кәсіптік білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгі қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 18 қазандағы № 578 бұйрығы.

2.9 «Аккредиттеу органына қойылатын талаптарды және аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік аккредиттеу органдарын тану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 1 қарашадағы № 629 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 13 ақпандағы № 49 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2023 жылғы 14 ақпанда № 31901 тіркелді.

2.10 Аккредиттеу органдарын, оның ішінде шетелдік аккредиттеу органдарын тану талаптары мен қағидаларын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2023 жылғы 13 ақпандағы № 34 бұйрығы. 2023 жылғы 14 ақпанда Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде № 31902 болып тіркелді.

3. Терминдер мен анықтамалар

Осы стандартта «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 27.07.2007 жылғы № 319 - III Заңына сәйкес терминдер мен анықтамалар қолданылады (01.06.2023 жылғы жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен):

1) **Аккредиттеу органдары** - стандарттар (регламенттер) әзірлейтін және өздері әзірлеген стандарттар (регламенттер) негізінде білім беру ұйымын аккредиттеуді жүргізетін заңды тұлғалар;

2) **Білім беру ұйымдарын аккредиттеу** - аккредиттеу органының білім беру қызметтерінің сапасы туралы объективті ақпарат беру және оларды арттырудың тиімді тетіктерінің болуын растау мақсатында белгіленген аккредиттеу стандарттарына (регламенттеріне) сәйкестігін тану рәсімі;

3) **Білім беру бағдарламаларын аккредиттеу** - олардың сапасы туралы объективті ақпарат беру және оны арттырудың тиімді тетіктерінің

болуын растау мақсатында аккредиттеу органының білім беру бағдарламаларының (мамандығының) белгіленген аккредиттеу стандарттарына (регламенттеріне) сәйкестігін тану рәсімі;

4) **Институционалдық аккредиттеу** - аккредиттеу органының мәлімделген мәртебеге және аккредиттеу органының белгіленген стандарттарына сәйкестігіне білім беру ұйымының сапасын бағалау процесі;

5) **Халықаралық аккредиттеу** - 1 - тізілімге енгізілген ұлттық немесе шетелдік аккредиттеу органы жүргізетін білім беру ұйымдары қызметінің сапасын (институционалдық аккредиттеу) және жекелеген білім беру бағдарламаларының (мамандандырылған аккредиттеу) білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі стандарттарға сәйкестігін бағалау процесі;

6) **Ұлттық аккредиттеу** - 1 - тізілімге енгізілген ұлттық аккредиттеу органы жүргізетін білім беру ұйымдары қызметінің сапасын (институционалдық аккредиттеу) және жекелеген білім беру бағдарламаларының (мамандандырылған аккредиттеу) білім беру сапасын қамтамасыз ету жөніндегі стандарттарға сәйкестігін бағалау процесі;

7) **Мамандандырылған аккредиттеу** - білім беру ұйымы іске асыратын жекелеген білім беру бағдарламаларының сапасын бағалау;

8) **Дуальды оқыту** - кәсіпорынның, оқу орнының және білім алушының тең жауапкершілігінде білім алушыларға жұмыс орындарын ұсына отырып және өтемақы төлей отырып, білім беру ұйымында оқыту мен практиканың міндетті кезеңдерін үйлестіретін кадрлар даярлау нысаны;

9) **Дуальды оқыту туралы келісім - шарт** - білім алушы, өндірістік оқытудан және практикадан өту үшін жұмыс орнын ұсынатын ұйым мен оқу орны арасындағы өндірістік практикадан өту шарттары мен тәртібін регламенттейтін жазбаша келісім;

10) **Жоғары колледж** - техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің ықпалдастырылған модульдік білім беру бағдарламаларын іске асыратын оқу орны;

11) **Жеке оқу жоспары** - үлгілік оқу жоспары мен элективті пәндер каталогы негізінде эдвайзердің көмегімен әрбір оқу жылына дербес білім алушы қалыптастыратын оқу жоспары;

12) **Кәсіби құзырет** - маманның кәсіби қызметті тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін білім, іскерлік және дағдылар, сондай - ақ жеке қасиеттер негізінде кәсіби міндеттердің жиынтығын шешу қабілеті;

13) **Кәсіптік практика** - болашақ кәсіптік қызметпен байланысты белгілі бір жұмыс түрлерін орындау процесінде теориялық білімді, іскерлікті бекітуге, практикалық дағдылар мен құзыреттерді игеруге және дамытуға бағытталған оқу қызметінің түрі;

14) **Қолданбалы бакалавриат** - білім беру бағдарламалары «қолданбалы бакалавр» біліктілігін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған ортадан кейінгі білім беру;

15) **Құзыреттілік** - білім алушылардың оқу процесінде алған білімдерін, іскерліктері мен дағдыларын кәсіби қызметінде практикалық қолдану қабілеті;

16) **Модуль** - білім беру бағдарламасының тәуелсіз, өзін-өзі жеткілікті және толық бөлімі немесе оқу кезеңі;

17) **Модульдік оқыту** - модульдік білім беру бағдарламаларын меңгеру негізінде оқу процесін ұйымдастыру тәсілі;

18) **Тәлімгер** - клиникалық және кәсіптік/дипломалды практикадан өту кезеңінде клиникалық базада студенттің теориялық білімі мен практикалық дағдыларын бекітуге ықпал ететін білікті мейіргер;

19) **Қолданбалы бакалавриаттың арнайы пәндері** мыналарды қамтиды: Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесіндегі мейіргер мамандығы; психикалық денсаулық және аддикция; паллиативтік көмек және онкологиялық бейіндегі пациенттерді күту; үйде мейірбике күтімі; пациенттің қауіпсіздігі үшін клиникалық мейіргерлік күтім; созылмалы аурулар кезінде мейіргерлік күтім; жіті аурулар кезінде мейіргерлік күтім (хирургиялық және периоперативтік мейіргерлік); денсаулықты нығайту; пациенттерді оқыту; шұғыл көмек; мейірбике ісіндегі әлеуметтік жұмыс; геронтологиялық мейіргер ісі; педиатриядағы мейіргер ісі; акушерлік және гинекологиядағы мейіргер ісі; әлеуметтік маңызы бар аурулар; мейіргерлік істегі зерттеулерді жоспарлау және жүргізу принциптері; функционалдық мүмкіндіктерді жақсарту; мамандандырылған мейірбике күтімі; мейіргерлік істегі инфекциялық бақылау; биостатистика және зерттеу жұмысының нәтижелерін ресімдеу; электрондық денсаулық сақтау жүйесі; мейіргерлік істегі менеджмент; дәлелді мейіргерлік практика, сондай-ақ дипломдық жұмысты орындау, дипломдық жұмысты ресімдеу және алдын ала қорғау (пәндер тізбесі оқу мерзіміне байланысты, яғни ТжКБ базасында немесе жалпы орта білім базасында ерекшеленеді);

20) **Аккредиттеу стандарттары (регламенттері)** - аккредиттеу рәсіміне қойылатын талаптарды белгілейтін аккредиттеу органының құжаттары.

21) **Клиникалық базалардағы кәсіптік (клиникалық)** практика мыналарды қамтиды: қауіпсіз күтім және инфекциялық бақылау; терапия мен хирургиядағы мейіргер ісі; пациенттерге/әртүрлі жас санатындағы клиенттерге мейірбике күтімі; үйде мейірбике күтімі; Алғашқы медициналық - санитарлық көмектегі мейірбике ісі; мамандандырылған мейірбике күтімі, сондай - ақ «Элективті мамандықтар бойынша мейірбике ісі дағдыларын дамыту» дипломалды практикасы.

Базалық медициналық білім беру сапасын жақсарту бойынша Дүниежүзілік Медициналық Білім беру Федерациясының Халықаралық стандарттарына сәйкес тиісті Стандарттарда келесі терминдер мен анықтамалар белгіленген:

1) *Әкімшілік штат* (8 - стандарт) - саясатты қалыптастыру және саясат пен жоспарларды енгізу бойынша әкімшілік қолдауға жауапты құрылымдық бөлімшелерді басқарудағы және басқарудағы қызметкерлер; әкімшіліктің ұйымдық құрылымына байланысты, әкімшілік басшылары мен қызметкерлерін, декандарды, қаржы басқармасының басшыларын, бюджеттік жоспарлау және бухгалтерия бөлімдерінің қызметкерлерін, қабылдау

комиссиясының қызметкерлерін және оқу процесін жоспарлау, кадр ресурстары және ақпараттық технологиялар бөлімдерінің басшыларын қамтиды.

2) *Академиялық көшбасшылық* (8 - стандарт) - оқыту мен оқытуда, денсаулық сақтау жүйесінде ғылыми зерттеулер жүргізуде және қызметтер көрсетуде академиялық мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға жауапты құрылымдық бөлімшелерді басқару мен басқарудағы қызметкерлер. Директорларды, декандарды, кафедралар мен құрылымдық бөлімшелердің басшыларын, тұрақты комиссиялардың төрағаларын (білім алушыларды іріктеу, білім беру бағдарламаларын жоспарлау және білім алушыларға кеңес беру үшін) қамтиды.

3) *Академиялық еркіндік* (1 - стандарт) - қызметкерлер мен білім алушылар үшін тиісті пікір білдіру, сұрау салу еркіндігі, зерттеулер мен жарияланымдар жүргізу еркіндігі.

4) *Үміткерлердің қадір - қасиеттері* (5 - стандарт) ресми біліктілік, кәсіби тәжірибе, ғылыми - зерттеу қызметінің нәтижелері, оқыту тәжірибесі, әріптестер тарапынан танылу негізінде бағаланады.

5) *Негізгі мүдделі тараптар* (1 - стандарт) - педагогикалық кеңестің директорларын, мүшелерін, оқытушылар құрамы мен студенттердің, колледж әкімшілігінің, уәкілетті органдардың өкілдерін қамтиды;

6) *Басқа мүдделі тараптар* (1 - стандарт) - басқа медициналық мамандықтардың өкілдерін, пациенттер мен олардың ұйымдарының өкілдерін, жұртшылық өкілдерін, академиялық және әкімшілік қызметкерлерді, білім беру және денсаулық сақтау бойынша уәкілетті органдарды, кәсіптік ұйымдарды, медициналық ғылыми ұйымдарды, сондай - ақ білім беруге жауапты адамдарды қамтиды.

7) *Ақпараттық қолдау* (4 - стандарт) - ішкі тәртіп қағидалары, барлық қызметтердің жұмыс режимі, телефон анықтамалығы, әкімшілер мен оқытушылар құрамының деректері, оқуға ақы төлеу тәртібі, білім беру курстары туралы ақпарат, оқытушылардың электрондық мекенжайлары, оқыту нәтижелерін бағалау үшін анық белгіленген критерийлер, сондай - ақ оқу процесіндегі негізгі саясат туралы ақпарат, қолжетімді ақпараттық материалдар: жұмыс бағдарламалары, білім алушыларға арналған силлабустар, білім беру бағдарламалары бойынша анықтамалықтардың, элективті пәндер каталогының болуы.

8) *Оқытудың немесе құзыреттіліктің соңғы нәтижелері* (1 - стандарт) білім алушылар оқыту кезеңінің соңында көрсетуі тиіс білімді, дағдыларды және қарым - қатынастарды қамтиды.

9) *Медицинаның кез келген саласы* (1 - стандарт) - медициналық практиканың, әкімшілік медицина мен медициналық зерттеулердің барлық түрлеріне жатады.

10) *Материалдық - техникалық база* (6 - стандарт) мыналарды қамтиды: дәріс залдары, оқу бөлмелері, оқу және ғылыми зертханалар, клиникалық дағдылар зертханалары, оқытушыларға арналған бөлмелер, кітапханалар, ақпараттық технологиялар және құралдар, барабар оқу бөлмелері,

демалуға арналған холл, көлік құралдары, білім алушыларға арналған қоғамдық тамақтану, жатақханалар, жеке заттарды сақтауға арналған жәшіктер, спорт құралдары, бос уақытқа арналған бөлмелері.

11) *Менеджмент* (8 - стандарт) - медициналық білім беру ұйымына экономикалық және ұйымдастырушылық қатысуды, ресурстарды іс жүзінде бөлуді және пайдалануды қоса алғанда, институционалдық және бағдарламалық саясатты енгізумен байланысты іс - қимылды және/немесе құрылымды білдіреді. Институционалдық және бағдарламалық саясатты енгізу миссияға, білім беру бағдарламасына, білім алушыларды қабылдау, қызметкерлерді іріктеу және қабылдау саясатына және сыртқы қатынастарға қатысты саясат пен жоспарларды өмірге енгізуді болжайды.

12) *Оқыту және оқыту әдістері* (2 - стандарт) дәрістерді, шағын топтарда оқытуды (TBL), проблемалық бағдарланған оқытуды (PBL), клиникалық жағдайларға негізделген оқытуды (CBL), практикалық және зертханалық сабақтарды, науқастың төсегінде оқытуды, нақты пациенттің қатысуымен клиникада оқытуды, оқытуда практикалық дағдыларды оқытуды қамтиды клиникалық орталықтарда (SBL), бастапқы медициналық - санитарлық көмек жағдайында оқыту, web - технологияларды пайдалана отырып оқыту.

13) *Бағалау әдістері* (3 - стандарт) - қалыптастырушы және жиынтық бағалар, емтихандар мен басқа да тестілер саны арасындағы теңгерімді сақтауды, жазбаша және ауызша емтихандар арасындағы теңгерімді сақтауды қарауды, тиісті нормативтер мен өлшемдерге негізделген пікірлерді пайдалануды қамтиды; арнайы емтихандар өткізу.

14) *Миссия* (1 - стандарт) білім беру мекемесінің барлық басқа аспектілері және оның білім беру бағдарламалары байланысты болатын бәрін қамтитын негізді қамтамасыз етеді. Миссия институционалдық, ұлттық, өңірлік және жаһандық саясатқа байланысты жалпы және нақты мәселелерді және білім беру мекемесінің пайымын қамтиды.

15) *Білім беру бағдарламасы* (2 - стандарт) - оқытудың күтілетін нәтижелері, мазмұны (силлабус), бағдарлама тәжірибесі мен процестері, оның ішінде оқыту мен оқытудың жоспарланған әдістері құрылымының сипаттамасы, бағалау әдістері. Білім беру бағдарламасында білім алушылардың қандай білімге, дағдыларға және қарым - қатынастарға қол жеткізетіні айқындалуы тиіс.

16) *Өмір бойы оқыту* (1 - стандарт) қызметін бағалау, аудит, өзінің клиникалық практикасын немесе танылған үздіксіз кәсіптік даму бағдарламаларын (ҮКД)/үздіксіз медициналық білім беруді (ҮМБ) талдау арқылы өзінің білімі мен дағдыларын ұдайы дамыту үшін кәсіби жауапкершілік болып табылады.

17) *Білім беру бағдарламасын бағалау* (7 - стандарт) - медициналық білім беру ұйымының және оның білім беру бағдарламасының тиімділігі мен барабарлығын зерделеу үшін ақпаратты жүйелі жинау процесі. Миссияға және пәндердің оқу бағдарламаларына, оның ішінде оқытудың түпкілікті нәтижелеріне қатысты білім беру бағдарламасының немесе бағдарламаның

негізгі аспектілерінің сапасын растау мақсатында деректерді жинау мен талдаудың сенімді және сенімді әдістерін пайдалануды қамтиды.

18) *Қызметкерлерді іріктеу және қабылдау саясаты* (5 - стандарт) - білім беру бағдарламасын іске асыру үшін жоғары білікті қызметкерлердің тиісті санын қамтамасыз ету.

19) *Ақпараттық және коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану саясаты* (6 - стандарт) келесілерді қамтиды: компьютерлерді, ішкі және сыртқы компьютерлік желілерді және ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың басқа да құралдарын пайдалану; кітапхана ресурстарымен және колледждің ақпараттық технологиялар қызметтерімен үйлестіру.

20) *Оқу бағдарламаларына жауапты құрылымдық бөлімшенің* (2 - стандарт) өкілеттіктері: жекелеген бөлімшелер мен пәндердің мүдделеріне басшылық етуді; колледждің басшы органдары немесе мемлекеттік уәкілетті органдар бекіткен қолданыстағы ережелер мен ережелер шеңберінде білім беру бағдарламасын бақылау.

21) *Теңдік қағидаты* (2 - стандарт) - жынысына, ұлтына, дініне, әлеуметтік - экономикалық мәртебесіне қарамастан және дене мүмкіндіктерін назарға ала отырып, білім алушыларға тең қарым - қатынас.

22) *Сервистік қызметтер* (4 - стандарт) білім алушылардың білім беру, жеке және мансаптық қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған: жатақханалар, асханалар, медициналық орталықтар, спорт залдары, компьютерлік орталықтар, кітапханалар, сондай - ақ жұмысқа орналастыру және мансаптық өсу бойынша тиімді жұмыс үшін қызметтер.

23) *Денсаулық сақтау секторымен аралас құрылымдар* (8 - стандарт) - денсаулықты нығайтуға және аурулардың алдын алуға қатысы бар мекемелер мен реттеуші органдар.

24) *Интеграцияланған оқытуға жәрдемдесу* (3 - стандарт) жекелеген пәндер мен пәндік салаларды білуге бағалау жүргізу кезінде интеграцияланған бағалауды пайдалануды қамтиды.

25) *Басқарма* (8 - стандарт) - медициналық білім беру ұйымы басқармасының әрекеті және/немесе құрылымы. Басқарма саясатты қалыптастыруға, жалпы институционалдық және бағдарламалық саясатты белгілеу процестеріне, сондай - ақ саясаттың іске асырылуын бақылауға қатысты. Институционалдық және бағдарламалық саясат, әдетте, медициналық білім беру ұйымының миссиясы, білім беру бағдарламасы, білім алушыларды қабылдау саясаты, қызметкерлерді іріктеу мен қабылдау және медициналық практикамен және денсаулық сақтау секторымен өзара іс - қимыл және байланыс, сондай - ақ басқа да сыртқы қатынастар мәселелері бойынша шешімдер қабылдау туралы шешімдерді қамтиды.

4. Белгілер мен қысқартулар

Осы стандартта қысқартулар пайдаланылады:

ААЖ - Автоматтандырылған ақпараттық жүйе

АК - Аккредиттеу кеңесі

ӘБП - әкімшілік - басқару персоналы

ЖОО - жоғары оқу орны
ССК - сыртқы сараптау комиссиясы
БММС - Білім берудің мемлекеттік міндетті стандарты
АЕО - Білім беруді, денсаулық сақтауды сапамен қамсыздандыру және аккредиттеудің Еуразиялық орталығы
ҚР ДСМ - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
ҚР БҒМ - Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
МБҰ - медициналық білім беру ұйымы
МТБ - материалдық - техникалық база
ҮКД - үздіксіз кәсіби даму
ҮМБ - үздіксіз медициналық білім
ОҚПЕ - объективті құрылымдалған практикалық емтихан
ББ - білім беру бағдарламасы
ПОҚ - профессорлық - оқытушылық құрам
АМСК - алғашқы медициналық - санитарлық көмек
ҚР - Қазақстан Республикасы
БАҚ - бұқаралық ақпарат құралдары
СК - Сарапшылық кеңес
ТжКБ - техникалық және кәсіптік білім
ESG - European Standards and Guidelines for Quality Assurance in Higher Education/Еуропалық кеңістікте жоғары білім беру сапасын қамтамасыз ету стандарттары мен ұсынымдары.

5. Жалпы ережелер

5.1 «Мейірбике ісі» мамандығы бойынша қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламасын аккредиттеу стандарттары:

1 - стандарт «Миссия және түпкілікті нәтижелер»;
2 - стандарт «Білім беру бағдарламалары»;
3 - стандарт «Білім алушыларды бағалау»;
4 - стандарт «Білім алушылар»;
5 - стандарт «Академиялық штат/оқытушылар»;
6 - стандарт «Білім беру ресурстары»;
7 - стандарт «Білім беру бағдарламаларын бағалау»;
8 - «Басқару және әкімшілендіру» стандарты;
9 - «Үздіксіз жақсарту» стандарты.

5.2. Медициналық колледждерді мамандандырылған аккредиттеу стандарттары Дүниежүзілік медициналық білім беру федерациясының (WFME) базалық медициналық білім беру сапасын жақсарту бойынша халықаралық стандарттарына (2015, 2020), Қазақстан Республикасында мейіргерлік істі дамытудың ұлттық басымдықтарын ескере отырып, ДДҰ/ЕуроБюроның мейіргерлік білім беруді дамыту жөніндегі бағдарламалық құжаттарына негізделген.

5.3. Мамандандырылған аккредиттеу стандарттары қол жеткізудің екі деңгейінің стандарттарын қамтиды: базалық стандарт және сапаны жақсарту

стандарты.

Базалық стандарт «керек» деген сөз тіркесімен көрсетіледі және стандартты әрбір медициналық білім беру ұйымы орындауы тиіс екенін білдіреді және оның орындалуы оның сыртқы бағалауын жүргізу кезінде көрсетілуі тиіс.

Сапаны жақсарту стандарты «керек» етістігімен көрсетіледі және стандарт білім беру ұйымдарының ең үздік практикасы туралы халықаралық консенсусқа сәйкес келетінін білдіреді. Осы стандарттардың немесе кейбір немесе барлық стандарттарды орындау бойынша бастамалардың орындалуын медициналық колледж құжатпен растауы тиіс.

5.4 Аккредиттеу бойынша шешімді медициналық колледждің қолданбалы бакалавриатты мамандандырылған аккредиттеу стандарттарының талаптарын орындаудың сәйкестігіне АЕО ССК ұсынған сыртқы бағалау нәтижелері негізінде Аккредиттеу Кеңесі қабылдайды.

5.5. Стандартқа толықтырулар енгізілді - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдедегі № ҚР ДСМ - 63 бұйрығымен. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды бекіту туралы Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2022 жылғы 5 шілдеде № 28716 болып тіркелді.

5.6, Аккредиттеу кеңесі ДДҰ/ДМБФ-ның медициналық білім беруді аккредиттеу жөніндегі басшылық қағидаттарына сәйкес құрылған және оған Қазақстан Республикасының уәкілетті органдарының, денсаулық сақтау органдары мен ұйымдарының, медициналық білім беру ұйымдарының, ғылыми ұйымдардың, кәсіптік қауымдастықтардың, жұмыс берушілердің, жұртшылықтың, студенттердің/оқушылардың және халықаралық сарапшылардың өкілдері кіреді.

6. Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарын енгізудің негізгі мақсаттары

6.1 Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарын енгізудің негізгі мақсаттары:

6.1.1 кәсіби білім беру сапасын қамтамасыз етудің ең үздік халықаралық тәжірибесінің қағидаттарымен үйлестірілген институционалдық және ұлттық деңгейде сапаны ішкі және сыртқы қамтамасыз ету жүйесін енгізу;

6.1.2 білім алушылар, академиялық қызметкерлер, басшылық және медициналық колледждің ӘБП қолдайтын сапа мәдениетін дамытуға жәрдемдесу;

6.1.3 аккредиттеу стандарттары талаптарының орындалуын сырттай бағалау және техникалық және кәсіптік білім берудің медициналық және фармацевтикалық мамандықтары бойынша білім беру бағдарламаларының сапасына кепілдік беру;

6.1.4 еңбек нарығының тез өзгеретін жағдайлары мен қажеттіліктерінің талаптарына сәйкес білім беру бағдарламаларының сапасын және ресурстармен қамтамасыз етілуін үздіксіз жақсартуға және кәсіптік білім берудің ұлттық

жүйесінің бәсекеге қабілеттілігіне қол жеткізуге жәрдемдесу;

6.1.5 білім беру бағдарламасын аккредиттеу нәтижелері туралы жұртшылыққа және білім беру мен денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті органдарға шынайы ақпарат беру арқылы мемлекеттің, қоғамның мүдделерін және тұтынушылардың құқықтарын қорғау.

7. Мамандандырылған аккредиттеу сапасын қамтамасыз ету және жүргізу қағидаттары

7.1 Кәсіптік білім беру сапасын қамтамасыз ету және сыртқы бағалау мынадай қағидаттарға негізделген:

7.1.1 еріктілік - аккредиттеу рәсімі ерікті негізде және медициналық колледждің институционалдық дербестігін тану негізінде жүргізіледі;

7.1.2. жауапкершілік - аккредиттеу процесі барлық мүдделі тараптармен (колледж, білім алушылар, кәсіби ұйымдар және денсаулық сақтау мамандары, мемлекет) жауапкершілік пен қарым - қатынасты айқын айқындайды, аккредиттеу жүйесін дамыту үшін келісілген стандарттар мен нұсқаулармен, қажетті ресурстармен және инновациялармен қамтамасыз етіледі, құзыретті сарапшылар қолдайды;

7.1.3 айқындылық - ішкі және сыртқы бағалау барлық мүдделі тараптар үшін процесс және рәсімдер, аккредиттеу стандарттары, өзін - өзі бағалау және сыртқы бағалау жүргізу нұсқаулары бойынша ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ете отырып, ашық және ашық жүргізіледі;

7.1.4 тәуелсіздік - сыртқы бағалау, аккредиттеу бойынша шешім қабылдау үшінші тұлғаларға (уәкілетті және мемлекеттік органдарға, медициналық колледж әкімшілігіне және қоғамдық пікірге) қарамастан, шынайы ақпарат және алынған сыртқы сараптамалық бағалау нәтижелері негізінде жүргізіледі;

7.1.5 объективтілік - бағдарламалық ерекшеліктерді ескере отырып, нақты белгіленген аккредиттеу өлшемдері мен стандарттарын қолдана отырып, сыртқы бағалауды жүргізу және сыртқы бағалау нәтижелері мен ССК ұсынымдары негізінде аккредиттеу бойынша шешім қабылдау;

7.1.6 құпиялылық - мамандандырылған өзін - өзі бағалау бойынша ұсынылған ақпарат пен есептің деректері және медициналық колледждің сырттай бағалауы кезінде алынған ақпарат қатаң құпия;

7.1.7 тиімділік - сыртқы бағалау сапаны қамтамасыз етудің ішкі ортасы мен институционалдық тетіктерін жақсартуға, сапа мәдениетін дамытуға ықпал ететін және сапаны қамтамасыз етудің ішкі және сыртқы тетіктері арасындағы өзара байланысты қамтамасыз ететін түпкілікті нәтижеге бағдарланған.

8. Білім беру бағдарламасын аккредиттеу процесінің кезеңдері мен негізгі элементтері

8.1 Аккредиттеу процесі мынадай негізгі элементтерді және кезеңдерді қамтиды:

8.1.1 медициналық колледж қызметінің негізгі түрлерінің өтініші мен қысқаша сипаттамасын АЕО-на (бұдан әрі - аккредиттеу органы) беру;

8.1.2 аккредиттеу органы мен медициналық колледж арасында құны мен

орындалу мерзімін көрсете отырып, білім беру бағдарламасына аккредиттеу жүргізу туралы екіжақты келісім - шарт жасау және оған қол қою;

8.1.3 осы стандарттың өлшемдері мен талаптарына сәйкес медициналық колледждің өзін - өзі бағалауын жүргізу және аккредиттеу органына білім беру бағдарламасының өзін - өзі бағалауы туралы есепті ұсыну;

8.1.4 аккредиттеу органында білім беру бағдарламасының өзін - өзі бағалауы туралы есепті қарау және рецензиялау;

8.1.5 сыртқы бағалау жүргізу мақсатында ССК-ның медициналық колледжге баруы, ССК есебін жасау және Аккредиттеу Кеңесі үшін ұсыныстар;

8.1.6 ССК қорытынды есебін дайындау және оны Аккредиттеу Кеңесіне ұсыну;

8.1.7 медициналық колледждің білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы мәселені қарау және ССК ұсынған материалдар мен ұсынымдар негізінде аккредиттеу органының Аккредиттеу Кеңесінің түпкілікті шешім қабылдауы;

8.1.8 оң шешім болған жағдайда аккредиттеу органының веб - сайтында білім беру бағдарламасын аккредиттеу нәтижелері туралы қысқаша есепті жариялау;

8.1.9 ССК есебінде қамтылған ұсынымдар негізінде медициналық колледж қабылдаған ескертулердің жойылуын тексеру үшін келесі рәсімдер;

8.2 Мамандандырылған аккредиттеу рәсімі «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 - III Заңына сәйкес (01.06.2023 жылғы жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен) медициналық колледждің өтініші бойынша оның қаражаты есебінен жүргізіледі;

8.3 Білім беру бағдарламасына өзін-өзі бағалауды жүргізу кезеңінде аккредиттеу органы медициналық колледжге консультация беруді жүзеге асырады, алдын ала келісім бойынша колледж қызметкерлерін және мүдделі тараптарды аккредиттеуге жауапты топтарды оқытуды жүргізеді;

8.4 Білім беру бағдарламасын өзін - өзі бағалау рәсімі аяқталғаннан кейін медициналық колледж болжамды сапарға дейін 2 айдан кешіктірмей аккредиттеу органына білім беру бағдарламасының өзін - өзі бағалау бойынша есептің 2 данасын екі тілде (мемлекеттік, орыс тілдерінде) жібереді. Есептердің барлық даналарына колледждің бірінші басшысы қол қоюы тиіс;

8.5 Есептерді сараптама тобының барлық мүшелері медициналық колледжге барғанға дейін мұқият зерделейді. Есептерге рецензияларды медицина колледжі түзету іс - шараларын жүргізу үшін береді, олар аяқталғаннан кейін мамандандырылған өзін - өзі бағалау нәтижелерінің дұрыстығын бағалау үшін ССК сапары жүзеге асырылады;

8.6 Медициналық колледжге ССК бару мерзімін аккредиттеу органы айқындайды және мамандандырылған аккредиттеу кезінде 2 - 3 күнді құрайды;

8.7 ССК құрамы аккредиттеу органы ұсынған және сертификаттаған, сондай - ақ білім беру ұйымдары, кәсіптік қауымдастықтар, жұмыс берушілер қоғамдастығы ұсынған сарапшылардың дерекқорынан қалыптастырылады.

8.8 Медициналық колледжде ССК жұмысының регламенті аккредиттеу

органы бекіткен медициналық колледжге бару кезінде сыртқы бағалау бойынша стандарт пен басшылыққа сәйкес жүзеге асырылады;

8.9 Сарапшылар білім беру бағдарламасының сыртқы бағалау қорытындылары туралы қорытынды есепті аккредиттеу органына ССК сапары аяқталғаннан кейін күнтізбелік 14 күннен кешіктірмей ұсынады. Қорытынды есепте жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларының, БММС және аккредиттеу стандарттарының орындалуын бағалау, сондай - ақ білім беру ұйымдарының қызметін және оның бағдарламасын жетілдіру жөніндегі ұсынымдар міндетті түрде қамтылуға тиіс. Осыдан кейін аккредиттеу органы ұсынымдары бар есепті білім беру ұйымына танысу және нақты қателерді түзету үшін жібереді. Бұл үшін 7 (жеті) күнтізбелік күн беріледі. Бұдан кейін есеп аккредиттеу органына және ССК мүшелеріне есептің қорытынды нұсқасын дайындау үшін күнтізбелік 7 (жеті) күн ішінде жіберіледі. ССК қорытынды есебі отырысқа дейін екі апта бұрын Аккредиттеу кеңесіне жіберіледі.

ССК қорытынды есебі және ССК ұсынымдары аккредиттеуден кейінгі мониторинг жүргізу кезеңінде ССК ұсынымдары бойынша түзету іс - шараларының жоспарын әзірлеу үшін негіз болып табылады.

8.10 Аккредиттеу Кеңесінің шешім қабылдауы білім беру бағдарламасының өзін - өзі бағалау бойынша есебі, сыртқы сараптау комиссиясының қорытынды есебі, жоғарыда ұсынылған құжаттарды талдау негізінде аккредиттеу органының ұсынымдары негізінде жүзеге асырылады. Сыртқы сараптау комиссиясының есебі және аккредиттеу органының ұсынымдары Аккредиттеу Кеңесінің шешім қабылдауы үшін міндетті шарт болып табылады.

9. Аккредиттеу жөнінде шешім қабылдау

9.1. Аккредиттеу кеңесі аккредиттеу бойынша келесі шешімдер қабылдайды:

1) толық аккредиттеу - 5 жыл кезеңге аккредиттеу;
2) шартты аккредиттеу - ЖОО-ға қайта бара отырып, шартты түрде 1 жылға аккредиттеу;
3) аккредиттеуден бас тарту;
4) аккредиттеу туралы куәлікті кері қайтарып алу;

9.2. Егер аккредиттеудің барлық стандарттары орындалса және білім беру ұйымы келесі кезеңге - аккредиттеуден кейінгі мониторингке өтсе, ең жоғары кезеңге толық аккредиттеу туралы шешім қабылданады.

9.3. Егер стандарттардың көп бөлігі ішінара орындалса немесе 9 стандарттың ең болмағанда біреуі орындалмаса, сол аккредиттеу органы қайта сыртқы бағалау жүргізу шартымен 1 (бір) жыл кезеңге шартты аккредиттеу туралы шешім қабылдайды, ал проблемалардың күрделілігі ССК-ның қорытынды есебінде және шартты аккредиттеу туралы шешімнің негіздемесінде көрсетіледі. Бұл ретте, шешім қабылданған күннен кейінгі жылдың ішінде ССК ұсынымдары (ескертулері) бойынша түзету іс - шараларын жүргізеді, жаңа Аккредиттеу туралы келісім - шарт шеңберінде білім беру

бағдарламасының өзін - өзі бағалау бойынша есеп жасайды және өзін - өзі бағалау бойынша есепті осы Аккредиттеу стандарттарының 8.4 - тармағының талаптарына сәйкес шартты аккредиттеу туралы шешім қабылдаған аккредиттеу органына береді. Білім беру бағдарламасын аккредиттеуді жүргізу мерзімдері мен шарттары жаңадан жасалған және жасалған Аккредиттеу туралы келісім - шартта жазылады.

9.4. Егер стандарттардың көп бөлігі орындалмаса, аккредиттеуден бас тарту туралы шешім қабылданады, бұл жою үшін бірнеше жыл талап ететін кемшіліктер мен проблемалардың маңыздылығын білдіреді. Білім беру ұйымы білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы теріс шешім қабылданғаннан кейін кемінде бір жылдан соң аккредиттеу рәсіміне кірісуге құқылы.

9.5. Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәлікті кері қайтарып алу туралы шешім оның қолданылу кезеңінде мынадай жағдайларда қабылданады:

9.5.1 білім беру саласындағы уәкілетті органның білім беру бағдарламасы лицензиясының және/немесе медициналық білім беру ұйымының білім беру қызметіне лицензияның қолданылуын тоқтата тұруы;

9.5.2 білім беру саласындағы уәкілетті орган медициналық білім беру ұйымының білім беру қызметіне бас лицензияны кері қайтарып алуы;

9.5.3 білім беру ұйымының өз қызметкерлеріне, оқытушылары мен білім алушыларына қатысты сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты жүйелі түрде бұзуы, мұндай фактілерді тиісті уәкілетті және бақылаушы органдардың құжатпен растауы және жариялауы.

9.6. Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәлікті кері қайтарып алу туралы шешім Аккредиттеу кеңесінің хаттамасымен ресімделеді және кейіннен білім беру саласындағы уәкілетті органды жазбаша хабардар ете отырып, білім беру ұйымының бірінші басшысының атына ресми хатпен жіберіледі.

9.7. Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәлікті кері қайтарып алу туралы шешім білім беру ұйымын ҚР БҒМ-нің 3 - тізілімінен алып тастауға алып келеді, бұл аккредиттеудің бұрын қол жеткізілген барлық нәтижелерінің күшін жоюға және аккредиттеу процесінің барлық кезеңдерінен қайта өту міндетіне әкеп соғады.

9.8 Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы оң шешім қабылданғаннан кейін аккредиттеу органы білім беру ұйымына Аккредиттеу кеңесі шешімінің нәтижелері бар ресми хатты және 5 (бес) жыл кезеңге аккредиттеу туралы куәліктің түпнұсқасын жібереді.

9.9 Білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы шешім Аккредиттеу органының тізілімінде орналастырылады;

9.10 Шартты аккредиттеу туралы шешім қабылданған жағдайда білім беру ұйымы Аккредиттеу органы белгілеген апелляция рәсіміне сәйкес Аккредиттеу Кеңесінің шешіміне шағымдануға құқылы.

9.11 Білім беру бағдарламасы аккредиттелген мәртебесін растау үшін аккредиттеудің белгіленген кезеңі аяқталғаннан кейін қайта аккредиттеуден өтеді және білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы сертификаттың

қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін 12 (он екі) ай бұрын аккредиттеу органына өтінім жіберуі тиіс.

10. Аккредиттеуден кейінгі мониторинг

10.1 Аккредиттеуден кейінгі мониторинг (АкМ) білім беру бағдарламасын аккредиттеудің ажырамас бөлігі және маңызды кезеңі болып табылады және аккредиттеу туралы куәліктің қолданылу кезеңінде білім беру ұйымы мүлтіксіз орындауы тиіс.

10.2 Аккредиттеу органы аккредиттеуден кейінгі мониторингті (АкМ) білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәліктің бүкіл қолданылу кезеңі ішінде білім беру ұйымымен қосымша келісімдер жасамай жүргізеді.

10.3 Білім беру бағдарламасының аккредиттеуден кейінгі мониторингі:

10.3.1 аккредиттеу туралы куәліктің қолданылу кезеңінде ССК ұсынымдары негізінде аккредиттеу органына білім беру бағдарламасын жақсарту бойынша іс - шаралар жоспарын ұсыну. Жоспар білім беру ұйымы білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы оң шешім алғаннан кейін күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде ұсынылады;

10.3.2 орындалуының тиісті құжаттамалық растамаларымен (құжаттардың сапалы көшірмелері және/немесе электрондық нұсқалары) ССК ұсынымы негізінде жақсартулар жоспарының орындалуы туралы жыл сайынғы есептерді уақтылы ұсыну. Есеп аккредиттеу органына оның тарапынан қосымша хабарламаларсыз немесе ресми сұрау салуларсыз жіберіледі, бұл ретте кезекті есепті ұсынудың болжамды күні білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәлікті берудің күнтізбелік күні болып табылады.

10.4 Білім беру ұйымы аккредиттелген білім беру бағдарламасындағы АкМ кезеңінде болған кез келген елеулі өзгерістер туралы аккредиттеу органын хабардар етуі тиіс.

10.5 Аккредиттеу органы білім беру ұйымына оқытудың сапасына және/немесе аккредиттелген білім беру бағдарламасының тиісінше іске асырылмауына қатысты келіп түскен шағымдарды қарау бойынша сарапшылар комиссиясын жіберуге құқылы.

10.6 Аккредиттеу органы білім беру ұйымы осы Стандарттың 10.3, 10.4 - тармақтарының талаптарын бұзған жағдайда білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәліктің қолданылуын тоқтата тұруға құқылы. Бұл ретте білім беру бағдарламасын аккредиттеу туралы куәліктің қолданылуын тоқтата тұру туралы шешім АкМ талаптарын бұзушылықтар жойылғанға дейінгі кезеңге қабылданады. Осы шешім аккредиттеу органы бас директорының бұйрығымен ресімделеді және хабарлама - хат білім беру ұйымына жіберіледі.

11. Мамандандырылған аккредиттеу стандарттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

11.1 Аккредиттеу органы қолданыстағы аккредиттеу стандартын жақсарту мақсатында оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді.

11.2 Мүдделі тараптар қолданыстағы стандартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізуге бастамашылық жасауға құқылы.

11.3 Қолданыстағы стандарт бойынша барлық ұсыныстар мен ескертулер аккредиттеу органына жіберіледі.

11.4 Аккредиттеу органы ұсыныстар мен ескертулерді зерделейді, олардың негізділігі мен орындылығын бағалайды.

11.5 Қолданыстағы аккредиттеу стандартына мақұлданған өзгерістер мен толықтырулар аккредиттеу органы бас директорының бұйрығымен бекітіледі, ал стандарт жаңа редакцияда шығарылады.

12. МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН АККРЕДИТТЕУ СТАНДАРТТАРЫ

1 - стандарт. ОҚУ МИССИЯСЫ ЖӘНЕ СОҢҒЫ НӘТИЖЕЛЕРІ

1.1 Миссияны анықтау

1.1.1 Медициналық колледж *қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламасының миссиясын анықтап*, оны мүдделі тараптар мен денсаулық сақтау секторының назарына жеткізуі **керек**. Білім беру бағдарламасының миссиясы мен пайымы медициналық колледждің миссиясы мен пайымына сәйкес келуі тиіс.

1.1.2 Медициналық колледж миссияның негізгі *мүдделі тараптардың* қатысуымен әзірленгеніне және олардың қажеттіліктерін, сондай - ақ тиісті мүдделі тараптардың ұсыныстарын қамтитынына кепілдік беруі **керек**.

1.1.3 Миссия туралы өтініште *кез келген* денсаулық сақтау саласында одан әрі мансап үшін тиісті негіздемесі бар қолданбалы бакалавриат деңгейінде құзыретті маманды даярлауға мүмкіндік беретін мақсаттар мен білім беру стратегиясы қамтылуға **тиіс**; денсаулық сақтау секторының белгіленген талаптарына сәйкес маман функцияларын орындауға қабілетті; ЖОО-да одан әрі оқуды жалғастыру үшін дайындалған; және *өмір бойы оқуға қабілетті*.

1.1.4 Медициналық колледж мүдделі тараптар мен жұртшылық үшін білім беру бағдарламасының миссиясы туралы ақпаратқа қолжетімділікті қамтамасыз етуі **керек** (БАҚ-та, веб - сайтта ақпараттың болуы).

1.2 Оқудың соңғы нәтижелері

1.2.1 Медициналық колледж *оқытудың күтілетін түпкілікті нәтижелерін* анықтауы **тиіс**, олар:

- Еуропалық біліктілік шеңберінің тиісті деңгейіне,
- Ұлттық біліктілік шеңбері,
- кәсіптік стандарттарға және
- ҚР ДСМ МЖМБС талаптарына «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша қолданбалы бакалавриат және белгіленген базалық және кәсіби құзыреттерді қалыптастыруға ықпал етеді.

1.2.2 Медициналық колледж білім алушылар оқу бағдарламасын аяқтағаннан кейін көрсететін оқытудың түпкілікті нәтижелерін:

- денсаулық сақтау секторындағы олардың болашақ рөлі;
- оқыту мен даярлаудың келесі деңгейіне қойылатын талаптар мен әзірлік;
- өмір бойы оқуға міндеттеме;

- денсаулық сақтау жүйесінің қажеттіліктері және әлеуметтік жауапкершіліктің басқа да аспектілері.

1.2.3 Медициналық колледж білім алушының әріптестеріне, дәрігерлерге, оқытушыларға, пациенттерге және олардың туыстарына қатысты кәсіби этика қағидаттарын сақтайтынына кепілдік беруі **керек**.

1.2.4 Медициналық колледж мейіргерлік білім беруді дамытудың халықаралық және ұлттық басымдықтарына, денсаулық сақтау жүйесінің кәсіби стандарттары мен талаптарына, мүдделі тараптар мен қоғамның қажеттіліктері мен күтулеріне сәйкес келу және оларды ескеру үшін білім беру бағдарламасының миссиясын, оқытудың мақсаттары мен күтілетін түпкілікті нәтижелерін мерзімді қайта қарауы **керек**.

1.2.5 Медициналық колледж білім беру бағдарламасының саясаты мен мақсаттарына, білім алушылар, оқытушылар және басқа да мүдделі тараптар үшін құзыреттер мен түпкілікті нәтижелерге қол жеткізуді құжаттандыруы және қамтамасыз етуі **керек**.

2 - стандарт. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ (ҚОЛДАНБАЛЫ БАКАЛАВРИАТ)

2.1 Білім беру бағдарламасының моделі

2.1.1 Медициналық колледж қолданбалы бакалаврдың миссиясына, мақсаттарына және күтілетін нәтижелеріне сәйкес білім беру бағдарламасының моделін анықтауы және кәсіби стандарттар мен *мейіргерлік істің ұсыныстарын*, сондай - ақ қоғамның қажеттіліктері мен күтулерін көрсетуі **керек**.

2.1.2 Медициналық колледж білім беру бағдарламасының компоненттері (таңдау бойынша міндетті компонент және компонент), өндірістік (клиникалық) және кәсіптік/дипломалды практиканың болуына кепілдік беруі **керек**.

- қолданбалы бакалавриаттың ҚР ДСМ МЖМБС талаптарына сәйкес келеді,
- белгіленген базалық және кәсіптік құзыреттерді қалыптастыруға ықпал етеді,
- өмір бойы оқу қабілетін дамытады;

2.1.3 Медициналық колледж *білім алушыларды ынталандыратын, дайындайтын, қолдайтын және оларда өздерінің оқу үдерісі* үшін жауапкершілікті қалыптастыруды қамтамасыз ететін және білім беру бағдарламасының теңдік қағидаттарына сәйкес іске асырылатынына кепілдік беретін оқытудың қазіргі заманғы қағидаттарына негізделген оқыту мен оқытудың пайдаланылатын әдістерін айқындауы **керек**.

2.2 Білім беру бағдарламасының құрылымы, мазмұны және ұзақтығы

2.2.1 Медициналық колледж әртүрлі пәндер арасындағы сәйкестікті қамтамасыз ету үшін білім беру бағдарламасының курстары мен компоненттерінің мазмұнын, көлемін және бірізділігін анықтауы **керек**.

2.2.2 Медициналық колледж білім беру бағдарламасында пәндерді

көлденеңінен және тігінен интеграциялауды қамтамасыз етуі және таңдау бойынша компонент пәндері мен міндетті компоненттің *арнайы пәндерінің* үйлесімін қамтитын білім беру бағдарламасының міндетті және таңдау бөлігі арасындағы теңгерімді айқындауы **тиіс**.

2.2.3 Медициналық колледж «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша қолданбалы бакалавриаттың МЖМБС талаптарына сәйкес симуляциялық орталықтар жағдайында оқытуды қоса алғанда, өндірістік (*клиникалық*) және кәсіптік (диплом алдындағы) практикалардың мерзімдері мен мазмұнын анықтауы **керек** (6, 6.1.4 - стандарттарды қараңыз).

2.2.4 Медициналық колледж оқыту ортасы мен өндірістік практикадан өтудің міндетті клиникалық базаларындағы жағдайлар мынадай салаларда кәсіби құзыреттілік пен клиникалық дағдыларды қалыптастыратынына кепілдік беруі **керек**:

- жалпы және мамандандырылған медицина;
- жалпы және мамандандырылған хирургия;
- балаларды күту және педиатрия; акушерлік;
- психикалық денсаулық және психиатрия;
- қарт адамдарға және қарт адамдарға күтім жасау және гериатрия;
- үйде күтім жасау.

2.2.5 Медициналық колледж ұлттық құндылықтарды дарытуға, отансүйгіштік пен азаматтықты қалыптастыруға, білім алушылардың жан - жақты қызығушылықтары мен қабілеттерін дамытуға, салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған білім беру бағдарламасының тәрбиелік компоненттерін қамтуы **керек.**

2.2.6 Медициналық колледж білім беру бағдарламасының денсаулық сақтау және мейіргерлік білім беру саласындағы уәкілетті органның талаптарына сәйкес әзірленгеніне және перидикалық қаралатынына кепілдік беруі **керек**, колледждің Педагогикалық кеңесі жыл сайын қарайды және бекітеді.

2.3 Ғылыми әдіс

2.3.1 Медициналық колледж оқытудың бүкіл бағдарламасы бойында білім алушыларға оқытушылардың тиісті құзыреттілігін талап ететін талдамалық және сыни ойлау қағидаттарын қоса алғанда, ғылыми әдіснама негіздерін оқытуға **керек**, *білім беру бағдарламаларының міндетті бөлігі болып табылады және білім алушыларды шағын ғылыми - зерттеу жобаларын жүргізуге немесе оларға қатысуға тартатын болады*.

2.4 Жалпы кәсіптік пәндер

2.4.1 Медициналық колледж Білім беру бағдарламасында анықталуы және қамтылуы **керек**:

- білім алушылардың ғылыми білімді түсінуін қалыптастыру үшін *жалпы кәсіптік пәндерге* қол жеткізу;

- *денсаулықтың медициналық проблемаларының себептерін, таралуын және салдарын, сондай - ақ денсаулық сақтаудың ұлттық жүйесі мен пациент құқықтары туралы білімнің әлеуметтік - экономикалық, демографиялық және мәдени жағдайларын түсіну үшін қажетті білім, тұжырымдама, әдістер,*

дағдылар мен қатынастарды қамтамасыз ететін мінез - құлық ғылымдарының, әлеуметтік ғылымдардың, медициналық этика мен медициналық құқықтың жетістіктері, бұл қоғам денсаулығының проблемаларын талдауға, тиімді қарым - қатынасқа, клиникалық шешімдер қабылдауға және этикалық практикаға ықпал ететін.

2.5 Арнайы пәндер

2.5.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасында білім алушыларды анықтап, қамтамасыз етуі **керек**:

- жеткілікті білім мен *кәсіби дағдыларды* игереді;
- *оқытудың дуальді форматын қоса алғанда, клиникалық базаларда оқыту үшін жеткілікті пациенттердің саны мен бейіні бойынша сәйкес келетін байланыстарда* жеткілікті уақыт өткізеді;
- денсаулықты нығайту және алдын алу жұмыстарын жүргізеді;
- *арнайы пәндерді* оқытуда белгілі бір уақыт өткізеді (*3 - тармақты қараңыз «Терминдер мен анықтамалар», 6 - бет*), білім беру бағдарламасының мамандығына сәйкес.

2.5.2 *Медициналық колледж клиника (өндірістік оқыту базасы) жағдайында білім алушының орындайтын іс - қимылдарын бақылауды қамтитын пациенттің қауіпсіздігіне тиісті назар аудара отырып*, өндірістік оқыту мен практиканы ұйымдастыруы **керек**;

2.5.3 Медициналық колледж медициналық мамандықтар бойынша әрбір білім алушының білім беру бағдарламасының талаптарына сәйкес пациентке күтім және көмек көрсетуге біртіндеп қатысуын қоса алғанда, нақты пациенттермен ерте байланыста болуына кепілдік беруі **тиіс**;

2.6 Білім беру бағдарламасын басқару

2.6.1 Медициналық колледждің жалпы білім беру процесіне жауап беретін академиялық басшылығы болуы және оқытудың түпкілікті нәтижелеріне қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламасын жоспарлау, рецензиялау және енгізу *өкілеттіктері бар* білім беру бағдарламасына жауапты құрылымдық бөлімшені анықтауы және білім беру бағдарламасына жауапты құрылымдық бөлімшедегі оқытушылар мен білім алушылардың өкілдерін қамтуы **керек**;

2.6.2 Медициналық колледж білім беру бағдарламасына жауапты құрылымдық бөлімше арқылы білім беру процесіне инновацияларды жоспарлауы және енгізуі және оның құрамына білім беру процесінің басқа қатысушыларын, клиникалық базалардың, фармацевтикалық өндірістердің өкілдерін, медициналық білім беру ұйымдарының түлектерін, оқыту процесіне тартылған денсаулық сақтау мамандарын қамтитын *тиісті мүдделі тараптардың* өкілдерін енгізуі **тиіс**.

2.7 Практикамен және денсаулық сақтау жүйесімен байланыс

2.7.1 Медициналық колледж қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламасы мен білім алушы оқуды аяқтағаннан кейін кірісе алатын кәсіптік даярлықтың (ЖОО, ҮКД/ҮМО) немесе практиканың кейінгі кезеңдері арасындағы *операциялық байланысты* қамтамасыз етуі тиіс.

Кәсіптік даярлық денсаулық проблемаларын айқындауды және оқытудың

талап етілетін нәтижелерін айқындауды, жергілікті, ұлттық, өңірлік және жаһандық жағдайларды тиісінше ескере отырып, даярлық пен практиканың әртүрлі сатыларындағы білім беру бағдарламаларының элементтері мен олардың өзара қарым - қатынастарын нақты айқындауды және сипаттауды, сондай - ақ денсаулық сақтау секторына/ден кері байланысты, медициналық көмек көрсету кезінде оқытушылар мен мамандар командасының жұмысына қатысуды қамтуы тиіс.

2.7.2 Медициналық колледж өндірістік және кәсіптік (диплом алдындағы) практикалар медициналық ұйымдарда жұмыс берушілермен шарт негізінде, оның ішінде тәлімгерлердің (тәлімгерлердің) басшылығымен *дуальды оқыту* тұжырымдамасы шеңберінде жүргізілетініне және оқу процесінде алған білімдерін игеруге және бекітуге, практикалық дағдыларды игеруге және кәсіби құзыреттерді игеруге бағытталатынына кепілдік беруі **керек**.

2.7.3 Медициналық колледж білім беру бағдарламасына жауапты құрылымдық бөлімшелердің елдің денсаулық сақтау жүйесінің жаңа талаптарын ескере отырып және кәсіптік қоғаммен және жалпы қоғаммен кері байланыс негізінде оны кезең - кезеңмен түрлендіретініне кепілдік беруі **тиіс**.

3 - стандарт. БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫ БАҒАЛАУ

3.1 Бағалау әдістері

3.1.1 Медициналық колледж **тиісті**:

- *емтихандар мен басқа да тестілер санын, жазбаша және ауызша емтихандар арасындағы теңгерімді сақтауды қамтитын білім алушыларды бағалау үшін пайдаланылатын қағидаттарды, әдістер мен практиканы айқындау, бекіту және жариялау, сондай - ақ білім беру бағдарламасы контекстінде өту баллдарын, бағаларды* және рұқсат етілген қайта тапсырулар санын белгілеу үшін критерийлерді айқындау;
- бағалаудың білімді, дағдылар мен қарым - қатынастарды қамтитынына кепілдік беру;
- валидацияның, сенімділіктің, оқытуға әсерінің, бағалау әдістері мен форматының қолайлылығы мен тиімділігінің үйлесімділігін қамтитын олардың *«пайдалылығын бағалауға» байланысты жиынтық (қорытынды) және қалыптастырушы (аралық) бағалаудың әдістері мен тәсілдерінің кең спектрін пайдалану*;
- қорытынды бағалау процесінің әділдігін, сапасын және ашықтығын арттыру мақсатында сыртқы емтихан алушыларды тартуға;
- бағалау процесі мен әдістері сыртқы сарапшылар үшін ашық және қолжетімді болып табылатынына кепілдік беру;
- *бағалау саясатының антиплагиат жүйесін қамтуын* қамтамасыз етуге міндетті.

3.1.2 Медициналық колледж бағалау әдістерінің сенімділігі мен валидациясын құжаттауы және бағалауы тиіс, бұл қолданыстағы бағалау практикасының сапасын қамтамасыз етудің тиісті процесін талап етеді, сондай - ақ білім беру бағдарламасының қажеттілігіне сәйкес бағалаудың жаңа

әдістерін енгізуі **керек**.

3.1.3 Медициналық колледж білім алушыларды бағалау нәтижелерін апелляциялау үшін жүйені пайдалануы **керек**.

3.2 Бағалау мен оқыту арасындағы өзара байланыс

3.2.1 Медициналық колледж *білім алушылардың оқу жетістіктерін, білімін, дағдыларын және кәсіби құндылықтарын бағалауды қамтитын бағалау қағидаттарын, әдістері мен практикасын пайдалануы* **керек**, олар:

- оқыту, оқыту әдістерімен және білім беру бағдарламасы бойынша оқытудың түпкілікті нәтижелерімен анық салыстыруға болады;
- білім алушылардың білім беру бағдарламасында түпкілікті нәтижелерге қол жеткізетініне кепілдік береді;
- оқытуға ықпал етеді;
- оқуды басқару және білім алушының академиялық прогресін бағалау үшін қалыптастырушы және *жиынтық баға арасындағы тиісті теңгерімді қамтамасыз етеді, бұл прогресті бағалау қағидаларын және олардың бағалау процесіне қатынасын белгілеуді талап етеді.*

3.2.2 Медициналық колледж **тиіс**:

- *оқу процесіне теріс әсерді болдырмау және білім алушылардың шамадан тыс ақпарат санын зерделеу қажеттігін болдырмау үшін білім алуға және интеграцияланған оқытуға жәрдемдесу мақсатында емтихандардың саны мен сипатын реттеуге;*
- бағалау нәтижелері негізінде білім алушыларға кері байланысты ұсынуға кепілдік беруге міндетті.

4 - стандарт. БІЛІМ АЛУШЫЛАР

4.1 Қабылдау және іріктеу саясаты

Медицина колледж **керек**:

4.1.1 оқу ұзақтығын ескере отырып және білім беру саласындағы уәкілетті органның белгіленген қағидалары мен талаптарына негізделген *қолданбалы бакалавриаттың білім беру бағдарламасына білім алушыларды қабылдау саясатын* айқындау және енгізу.

Қабылдау саясаты *келесі іріктеу әдістерін қамтуы* мүмкін:

- Жоғары медициналық колледждерге «Мейірбике ісі» мамандығы бойынша қолданбалы бакалавриат бағдарламасына түсетін адамдар үшін талап етілетін білім деңгейі,
- *орта мектепте оқу нәтижелері,*
- *басқа да тиісті академиялық тәжірибе,*
- *түсу емтихандары мен әңгімелесу нәтижелері,*
- *денсаулық сақтау саласында маман болу уәждемесін бағалау,*
- орта буындағы денсаулық сақтау мамандарының кадр ресурстарына қажеттіліктеріндегі өзгерістер.

4.1.2 *мүмкіндіктері шектеулі білім алушыларды елдің қолданыстағы заңдары мен нормативтік - құқықтық құжаттарына сәйкес* қабылдау саясаты мен практикасын енгізу;

4.1.3 білім алушыларды басқа бағдарламалар мен медициналық колледждерден ауыстыру саясатының болуы және практикасын енгізу.

Медициналық колледж **тиіс**:

4.1.4 білім алушыларды іріктеу мен білім беру бағдарламасының миссиясы, бітірушілердің қалаған сапасы мен біліктілігі арасында қатынастар орнатуға міндетті.

4.1.5 жұртшылық пен мамандардың тиісті деректері негізінде қабылдау саясатын кезең - кезеңімен қайта қарау және қабылдау жөніндегі шешімдерді апелляциялау үшін жүйені пайдалану.

4.2 Білім алушыларды қабылдау

4.2.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасына қабылданатын білім алушылардың санын материалдық - техникалық мүмкіндіктерге сәйкес, сондай - ақ денсаулық сақтаудың кадр ресурстарына ұлттық қажеттіліктерді ескере отырып анықтауы тиіс.

4.3 Білім алушыларға консультация беру және қолдау көрсету

Медицина колледжі:

4.3.1 *болашақ мамандықты таңдауға, ЖОО-ға түсуге ықтимал дайындыққа, кәсіптік мансапты жоспарлауға, білім алушыларға тьюторлар тағайындауға байланысты мәселелерді қамтитын білім алушыларға академиялық кеңес беру* жүйесінің болуы;

4.3.2 білім алушыларды *әлеуметтік, қаржылық және жеке қажеттіліктерге* бағытталған қолдау бағдарламасын ұсыну;

4.3.3 білім алушыларды қолдау үшін ресурстар бөлу және консультация беру мен қолдауға қатысты құпиялылықты қамтамасыз ету.

4.3.4 Медицина колледжі жұмысқа орналасуды зерделеу, мансапты сүйемелдеу және қолданбалы бакалавриат түлектерін үздіксіз кәсіби жетілдіру жүйесін енгізуі **керек**.

4.3.5 Медициналық колледж білім алушыларды оқудың қол жеткізілген нәтижелерін, сондай - ақ алынған білімнің мәнмәтінін, мазмұнын және мәртебесін және оның аяқталу куәлігін (ESG G 1.4) қоса алғанда, алған біліктілігін растайтын құжаттармен қамтамасыз етуі **керек**.

4.4 Білім алушылардың өкілдігі

4.4.1 Медициналық колледж білім алушылардың білім алушыларға қатысы бар мәселелерге тиісті қатысуы үшін олардың кеңесші органдар мен құрылымдық бөлімшелерде *өкілдік ету саясатын* айқындап, енгізуі **керек**.

4.4.2 Медициналық колледж білім алушылар мен олардың ұйымдарының *қызметіне* жәрдем және *қолдау* көрсетуі **тиіс**.

5 - стандарт. АКАДЕМИЯЛЫҚ ШТАТ/ОҚЫТУШЫЛАР

5.1 Кадрларды іріктеу және іріктеу саясаты

5.1.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасын іске асыруға қатысатын *қызметкерлерді іріктеу және қабылдау саясатын* айқындап, енгізуі **керек**, ол:

- медициналық және медициналық емес бейіндегі оқытушылар, толық және толық емес ставкамен жұмыс істейтін оқытушылар, практикалық денсаулық сақтаудың білікті мамандары арасындағы тиісті арақатынасты қоса алғанда, білім беру процесін іске асыру үшін *академиялық штаттың/оқытушылардың* санатын, жауапкершілігін және теңгерімін және академиялық және академиялық емес қызметкерлер арасындағы теңгерімді айқындайды;

- оқытушылардың ғылыми, педагогикалық және кәсіби қасиеттері бойынша критерийлерді қамтиды;

- академиялық штаттың/оқытушылардың барлық пәндер бойынша жауапкершілігінің мониторингін анықтайды және қамтамасыз етеді.

5.1.2 Медициналық колледж қызметкерлерді іріктеу және қабылдау жөніндегі өз саясатында мынадай өлшемдерді ескеруі **тиіс**:

білім беру бағдарламасының мәлімделген миссиясына қатысы,

жынысын, ұлтын, дінін, тілін қамтитын жергілікті жағдайлардың маңыздылығы

және колледжге қатысы бар басқа да жағдайлар;

қызметкерлерді қаржыландыру және ресурстарды тиімді пайдалану үшін институционалдық жағдайларды ескеретін экономикалық мүмкіндіктер.

5.2 Қызметкерлер мен оқытушыларды дамыту саясаты

5.2.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасын іске асыруға қатысатын қызметкерлердің даму саясатын айқындауға, әзірлеуге және енгізуге **керек**, ол *келесілерді қамтиды*:

- оқытушыларды оқыту және кәсіптік біліктілігін арттыру,

- оқытушылардың педагог ретіндегі құзыреттерін дамыту,

- оқытушылардың, оның ішінде жаңадан жұмысқа қабылданғандардың, сондай-ақ денсаулық сақтау ұйымдарынан тартылған оқытушылардың қызметін қолдау және бағалау.

5.2.2 Медициналық колледж білім беру бағдарламасының түрлі құрамдас бөліктеріне байланысты «оқытушы - студент» арақатынасын ескеруі **тиіс**.

6 - стандарт. БІЛІМ БЕРУ РЕСУРСТАРЫ

6.1 Материалдық - техникалық база

Медицина колледж **керек**:

6.1.1 білім беру бағдарламасын іске асыруды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін жеткілікті *материалдық - техникалық базаның* болуы;

6.1.2 білім алушылар, оқытушылар, пациенттер және олардың туыстары үшін қажетті ақпаратты қамтамасыз етуді және *зиянды заттардан, микроорганизмдерден қорғауды, зертханада және жабдықты пайдалану кезінде қауіпсіздік техникасы қағидаларын сақтауды қамтитын қауіпсіз ортаны қамтамасыз ету*.

6.1.3 Медициналық колледж білім беру бағдарламасының қажеттіліктеріне сәйкес келетін материалдық - техникалық базаны ұдайы жаңарту, кеңейту және нығайту арқылы оқыту ортасын жақсартуы **тиіс**.

6.1.4 Медициналық колледж оқу процесін материалдық - техникалық қамтамасыз ету денсаулық сақтау және мейіргерлік білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен медициналық колледждердің клиникаға дейінгі симуляциялық кабинеттерін жарақтандыру нормативтеріне сәйкес келетіндігіне кепілдік беруі **тиіс**.

6.2 Практикалық оқытуға арналған ресурстар

6.2.1 Медициналық колледж клиникалық базалар мен өндірістік практика базаларын, пациенттердің әртүрлі санаттарына қолжетімділікті, негізгі бейінді пәндер бойынша ротацияны, клиникалық оқытуда және кәсіптік практикадан өту кезеңінде тәлімгерлікті қоса алғанда, білім алушылардың таңдаған мамандығы бойынша практикалық дағдыларды игеруі үшін қажетті ресурстарды қамтамасыз етуге **керек**.

6.2.2 Медициналық колледж қызмет көрсетілетін халықтың қажеттіліктеріне сәйкес болу мақсатында клиникалық практика мен кәсіби даярлық үшін ресурстарды *зерделеуі және бағалауы*, бейімдеуі және жақсартуы **тиіс**.

6.3 Ақпараттық технологиялар және кітапхана ресурстары

6.3.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасын іске асыру кезінде ақпараттық және коммуникациялық технологиялар мен кітапхана ресурстарын енгізуді және тиімді пайдалануды қамтамасыз етуге **тиіс**.

6.3.2 Медициналық колледж интернет - ресурстардың шынайы көздеріне және басқа да электрондық ақпарат базаларына қолжетімділікті қамтамасыз етуі **керек**.

6.3.3 Медициналық колледж оқытушылар мен білім алушыларға кітапхана ресурстарын, ақпараттық және коммуникациялық технологияларды пайдалану **үшін**:

- өз бетінше оқыту үшін;
- ақпаратқа қол жеткізу;
- білім алушылардың денсаулық сақтаудың ақпараттық жүйесіне қол жеткізуі.

6.4 Денсаулық сақтау саласындағы зерттеулер және ғылыми жетістіктер

6.4.1 Медициналық колледж денсаулық сақтау және *мейіргерлік білім беру саласында зерттеу қызметін жүргізуі және білім беру бағдарламасын іске асыру сапасын қамтамасыз ету* үшін негіз ретінде ғылыми жетістіктерге ие болуы **керек**.

6.4.2 Медициналық колледж өзінің ғылыми базасының жарақтандырылуы мен әлеуетін және білім беру бағдарламасының контекстінде ғылыми зерттеулердің басым бағыттарын сипаттауы **керек**.

6.5 Білім беру саласындағы алмасу

6.5.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасын іске асыру кезінде басқа білім беру және ғылым ұйымдарымен ұлттық және *халықаралық деңгейде ынтымақтастық саясатын айқындап*, енгізуге **керек**.

6.5.2 Медициналық колледж этикалық қағидаттарды сақтай отырып, олардың қажеттіліктерін назарға ала отырып және тиісті ресурстармен

қамтамасыз ете отырып, білім беру бағдарламасы бойынша оқытушылардың, зерттеушілердің және білім алушылардың өңірлік және халықаралық алмасуына жәрдемдесуі **тиіс**.

7 - стандарт. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫН БАҒАЛАУ

7.1 Бағдарламаны мониторингілеу және бағалау тетіктері

7.1.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасын бағалау жүйесін әзірлеуі және енгізуі **керек**, ол оның тиісті іске асырылуына кепілдік береді және жақсартуды талап ететін кез келген саланы анықтауды қамтамасыз етеді.

7.1.2 Медициналық колледж білім беру бағдарламасын бағалау үшін оның *негізгі компоненттеріне* және білім алушының ілгерілеуіне бағытталған тетіктерді орнатуы және қолдануы **керек**.

7.1.3 Медициналық колледж тиісті бағалау нәтижелерінің білім беру бағдарламасын жақсарту үшін пайдаланылуын қамтамасыз етуі **керек**.

7.2 Оқытушы мен білім алушының кері байланысы

7.2.1 Медициналық колледж оқытушылар мен білім алушылардың *кері байланысының* нәтижелерін жүйелі түрде жинап, талдауы **керек**. Кері байланыс *білім беру бағдарламасының әртүрлі аспектілері туралы ақпаратты, оқытушылардың немесе білім алушылардың жосықсыз практикасы немесе тиісті емес мінез-құлқы туралы ақпаратты қамтиды*.

7.2.2, Медициналық колледж білім беру бағдарламасын жақсарту үшін кері байланыс нәтижелерін пайдалануы **тиіс**.

7.3 Білім алушылар мен бітірушілердің оқу жетістіктері

7.3.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасының мәлімделген миссиясы мен *оқудың соңғы нәтижелеріне*, ресурстармен қамтамасыз етілуіне қатысты білім алушылар мен түлектердің оқу жетістіктеріне **талдау** жүргізуі **керек**.

7.3.2 Медициналық колледж білім алушылардың оқу жетістіктерін олардың алдыңғы тәжірибесіне (орта мектеп) және *әлеуметтік, экономикалық, мәдени жағдайларды қамтитын жағдайларға қатысты*, сондай - ақ колледжге түсу кезіндегі талаптарды ескере отырып талдауы **тиіс**.

7.3.3 Медициналық колледж білім алушыларды іріктеуге, оларға кеңес беруге және білім беру процесін жоспарлауға жауапты құрылымдық бөлімшелерге кері байланысты қамтамасыз ету үшін білім алушылардың оқу жетістіктерін талдауды пайдалануы **тиіс**.

7.4 Мүдделі тараптарды тарту

7.4.1 Медициналық колледж негізгі мүдделі тараптарды өзінің мониторинг бағдарламасына және білім беру бағдарламасын бағалау жөніндегі іс-шараларға тартуы **керек**.

7.4.2 Медициналық колледж білім алушылардың практикалық дайындығы бойынша *басқа мүдделі тараптардан* кері байланысты жинап, зерделеуі және оларға білім беру бағдарламасын бағалау нәтижелеріне қолжетімділік беруі **тиіс**.

Басқа мүдделі тараптар а*кадемиялық және әкімшілік қызметкерлердің*

өкілдерін, жұртшылықтың, білім және денсаулық сақтау жөніндегі уәкілетті органдардың, кәсіптік ұйымдардың өкілдерін қамтиды.

8 - стандарт. БАСҚАРУ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛЕНДІРУ

8.1 Басқару

8.1.1 Медициналық колледж басқару құрылымдарын анықтап, олардың функцияларын белгілеуі **керек**.

8.1.2 Медициналық колледж *өзінің басқару құрылымдарында әрбір қызметкердің жауапкершілігін белгілей отырып, білім беру бағдарламасын басқаруға жауапты құрылымдық бөлімшені* анықтауы *тиіс*.

8.1.3 Медициналық колледж консультативтік-кеңесші органдардың құрамына енгізу арқылы білім беру бағдарламасын басқаруға білім алушы академиялық қызметкерлер мен практикалық денсаулық сақтау саласының өкілдерін тартуды қамтамасыз етуі **тиіс**.

8.1.4 Медициналық колледж басқару жүйесінің және білім беру бағдарламасына қатысты қабылданатын шешімдердің ашықтығын қамтамасыз етуі **тиіс**, олар *бюллетеньдерде жарияланады, колледждің веб-сайтында орналастырылады, танысу және орындау үшін хаттамаларға енгізіледі.*

8.2 Академиялық көшбасшылық

8.2.1 Медициналық колледж білім беру бағдарламасын әзірлеу мен басқаруға қатысты *академиялық басшылықтың* жауапкершілігін анық анықтауы **керек**.

8.2.2 Медициналық колледж білім беру бағдарламасының миссиясына қол жеткізуге және оқудың соңғы нәтижелеріне қатысты академиялық басшылықты бағалауды кезең - кезеңімен жүргізуі **тиіс**.

8.3 Оқытуға және ресурстарды бөлуге арналған бюджет

Медициналық колледж

8.3.1 білім беруге арналған мақсатты бюджетті қоса алғанда, білім беру бағдарламасын ресурстармен қамтамасыз ету бойынша міндеттер мен өкілеттіктердің нақты шеңберінің болуы **керек**.

8.3.2 білім беру бағдарламасын іске асыру үшін қажетті ресурстарды бөлу және оларды қажеттіліктерге сәйкес бөлу **керек.**

8.4 Әкімшілік штат және менеджмент

8.4.1 Медициналық колледждің білім беру бағдарламасына және ресурстарды орналастыруға қатысты тиімді менеджментті қамтамасыз ету үшін олардың біліктілігіне *сәйкес* саны мен құрамын қоса алғанда, тиісті әкімшілік және *академиялық штаты* болуы **керек**.

8.4.2 Медициналық колледж жақсарту үшін қажеттіліктерді қарауды, оқу процесі менеджменті мен білім беру бағдарламасына тұрақты шолу мен талдау жүргізуді қамтитын сапаны қамтамасыз ету бағдарламасын әзірлеуі, енгізуі және жариялауы **тиіс**.

8.5 Денсаулық сақтау секторымен өзара іс - қимыл

8.5.1 Медициналық колледждің денсаулық сақтау секторымен, қоғамдармен және үкіметпен ақпарат алмасуды, ынтымақтастық пен

бастамаларды қамтитын сындарлы өзара іс - қимылы болуы **керек**, ол *қоғамның қажеттіліктеріне сәйкес білім беру бағдарламасының бейіні бойынша білікті мамандармен қамтамасыз етуге ықпал етеді.*

8.5.2 Медициналық колледжге ынтымақтастықтың мазмұны мен нысандарын айқындай отырып, ресми келісімдер жасасуды және/немесе бірлескен келісім - шарт жасасуды, үйлестіру комитетін құруды, *бірлескен іс - шаралар өткізуді қамтитын білім беру бағдарламасын іске асыру тұрғысынан денсаулық сақтау секторымен ынтымақтастыққа ресми мәртебе* беру **тиіс**.

9 - стандарт. ҮЗДІКСІЗ ЖАҚСАРТУ

9.1 Медициналық колледж тиіс:

- білім беру бағдарламасын іске асыру сапасына тұрақты шолу жасау үшін рәсімдерге бастамашылық жасауға;
- білім беру бағдарламасын іске асыруға қатысатын бөлімшелердің ұйымдық және штаттық құрылымын қайта қарауға;
- денсаулық сақтау қажеттіліктерінің өзгеруін, жаңа нормативтік - құқықтық құжаттаманы, қоғамдағы өзгерістерді ескере отырып, білім беру бағдарламасының миссиясы мен мақсаттарын, функцияларын өзектендіруге;
- білім беру бағдарламасын үздіксіз жақсарту үшін ресурстар бөлу.

Медициналық колледжге **керек**:

9.2 білім беру бағдарламасын жаңарту процесін проспективті зерттеулерге, өзіндік зерделеу және бағалау нәтижелеріне, сондай - ақ медициналық, фармацевтикалық және мейіргер білімі бойынша әдебиетті зерделеуге негіздеу;

9.3 білім беру бағдарламасын жаңарту процесі алдыңғы тәжірибеге, ағымдағы қызметке және болашаққа арналған перспективаларға сәйкес оны іске асыру саясаты мен практикасын қайта қарауға әкелетіндігіне кепілдік беру;

9.4 Медициналық колледж жаңарту процесін мынадай мәселелерге бағыттауы **керек**:

- білім беру бағдарламасының миссиясы және оқытудың түпкілікті нәтижелері туралы ережені денсаулық сақтау мен жалпы қоғамның қазіргі жағдайына бейімдеу;
- бітірушілерді оқытудың түпкілікті нәтижелерін кәсіптік ортаның және одан әрі жоғары оқу орындары даярлығының құжатталған қажеттіліктеріне сәйкес түрлендіру;
- ересектерді оқыту әдіснамасына және белсенді оқыту қағидаттарына сәйкес әдістемелік тәсілдерді бейімдеу;
- демографиялық жағдайдың, халықтың сырқаттанушылық құрылымының және әлеуметтік - экономикалық және мәдени жағдайлардың өзгеруіне сәйкес білім беру бағдарламасының элементтерін түзету. Түзету процесі жаңа білімдерді, тұжырымдамалар мен әдістерді қосуды және ескіргендерін алып тастауды қамтамасыз ететін болады;
- оқытудағы жаңа үрдістерге сәйкес бағалау қағидаттарын, емтихандарды өткізу әдістерін және санын әзірлеу;

- кадрлық ресурстарға сұраныстың өзгеруін және білім беру бағдарламасының қажеттілігін ескере отырып, білім алушыларды іріктеу саясаты мен іріктеу әдістерін бейімдеу;
- білім беру бағдарламасының өзгеріп отыратын қажеттіліктеріне сәйкес қызметкерлердің академиялық штатын қалыптастыру саясатын бейімдеу;
- білім беру бағдарламасының өзгеріп отыратын қажеттіліктеріне сәйкес, мысалы, білім алушыларды қабылдау, академиялық қызметкерлердің саны мен бейіні сияқты білім беру ресурстарын жаңарту;
- білім беру бағдарламасы мен оқу процесінің мониторингі мен бағалау процесін жақсарту;
- білім беру бағдарламасын тиімді іске асыруды қамтамасыз ету үшін басқарудың ұйымдық құрылымы мен қағидаттарын жетілдіру.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. Здоровье-2020 – основы европейской политики и стратегия для XXI века. Копенгаген: Европейское региональное бюро ВОЗ; 2013 г. (http://www.euro.who.int/ru/health-topics/health-policy/health-2020-the-european-policy-for-health-and-well-being/publications/2013/health-2020-aeuropean-policy-framework-and-strategy-for-the-21st-century).
2. Strategic Directions for Strengthening Nursing and Midwifery Services 2011–2015 [Стратегические направления укрепления сестринского и акушерского дела: 2011–2015 гг., на англ. яз.]. Geneva: World Health Organization; 2010 (http://www.who.int/hrh/resources/nmsd/en/).
3. Strategic Directions for Strengthening Nursing and Midwifery Service 2016-2020 Geneva: World Health Organization; 2016 http://www.who.int/hrh/nursing_midwifery/global-strategic-midwifery2016-2020.pdf
4. Basic Medical Education. WFME Global Standards for Quality Improvement. World Federation of Medical Education (WFME); New edition 2012, revised 2015 (http://wfme.org/standards/bme/78-new-version-2012-quality-improvement-in-basic-medical-education-english/file, accessed 19 December 2016).
5. WHO-WFME Guidelines for Accreditation of basic medical education. Geneva/Copenhagen: WFME, 2005 (http://wfme.org/ accreditation/ whowfme-policy/28-2-who-wfme-guidelines-for-accreditation-of-basic-medical-education-english/file, accessed 20 November 2016).